

KUNSTENAARSPARTIJ

De in 1922 opgerichte **Kunstenaarspartij** (KP) combineerde belangenbehartiging voor kunstenaars met een revolutionair-marxistische visie op de samenleving. De partij werd op 14 mei 1922 in Amsterdam opgericht door enige (uiterst) links georiënteerde kunstenaars en intellectuelen. Onder hen bevonden zich leden van de in 1912 opgerichte kunstenaarsvereniging De Onafhankelijken, o.a. de schilder Maurits de Groot, en personen uit de kringen van de Bond van Revolutionair Socialistische Intellectuelen, zoals de bioloog, filosoof en schilder A.J. Resink. Zowel Resink als De Groot waren afkomstig uit de **Communistische Partij Holland** (CPH). Over de precieze ontstaansgeschiedenis van de partij is weinig bekend. Zeker is dat de als nogal excentriek omschreven Resink al vanaf het begin van 1922 actief is geweest met het opzetten van de Broederschap van Revolutionaire Intellectuelen, een enigszins geheimzinnig genootschap waarvoor hij het Religieus Socialistisch Verbond en de Vereeniging tot Bestudeering van Sociale Vraagstukken trachtte te interesseren. Resink wilde met de Broederschap deelnemen aan verkiezingen, om 'het beroeps-politicus' te overwinnen. Kunstenaars, intellectuelen en geleerden moesten de politieke sleur doorbreken: het land had 'geestelijke Had-jeme-maars' nodig. Waarschijnlijk is dat Resink bij zijn zoektocht naar bondgenoten ook op de kunstenaarsvereniging De Onafhankelijken stuitte.

De meeste leden van de Kunstenaarspartij hadden een anarchistische (zoals de schilder Chris Lebeau) of communistische achtergrond. Nochtans presenteerde de partij zich in een 'Noodmanifest', dat kort na de oprichting werd verspreid, veeleer als een belangenpartij voor kunstenaars. 'Wij willen schoonheid geven en eischen bestaanszekerheid (...)', zo luidde het motto van de partij. De benodigde financiën dacht de partij te kunnen verkrijgen door een algehele ontwapening door te voeren. Tijdens de weinige vergaderingen die de partij aan de vooravond van de verkiezingen organiseerde, liet Resink een wat revolutionairder geluid horen. De KP was voor de vernietiging van het kapitalisme en de verwezenlijking van het socialisme, zo betoogde hij. De kunstenaars hadden hierin volgens Resink een bijzondere rol als de geestelijk-ideële pendant van de zuiver materiële arbeidersbeweging. Door hun aangeboren neiging tot individualisme konden zij zich echter moeilijk aanpassen aan strakke partijorganisaties als de CPH. Vandaar de oprichting van een aparte Kunstenaarspartij, aldus Resink. Het initiatief deed weinig stof opwaaien. Alleen *Het Volk* besteedde enige honende commentaren aan de KP, in de meeste andere kranten werd de partij genegeerd.

De partij nam onder aanvoering van De Groot op 5 juli 1922 in elf kieskringen deel aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer. De KP behaalde slechts 3499 stemmen (0.12%), waarvan bijna de helft afkomstig was uit de kieskringen Amsterdam en Overijssel. Na de verkiezingen is de partij geruisloos van het politieke toneel verdwenen.